

Warszawa, dn. 14 kwietnia 2020 r.

OPZZ/P/ 857 /2020

**Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu**

Przyjęta w dn. 9 kwietnia 2020 roku przez Sejm ustawa o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 nie odpowiada na wyzwania stojące przed pracownikami, przedsiębiorcami i gospodarką w związku z rozprzestrzenieniem się pandemii COVID-19. Zawarte w niej regulacje nie są związane bezpośrednio z przeciwdziałaniem społeczno-gospodarczym skutkom pandemii - czego oczekują Polki i Polacy - lecz dotyczą kwestii dotyczących pośrednio COVID-19, które mają usprawnić działania administracji publicznej oraz niektórych przedsiębiorstw. Taki kształt prawa nie gwarantuje szybkiego przezwyciężenia potęgujących się problemów gospodarczych i zbliżającego się załamania na rynku pracy.

Uwzględniając powyższe, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych przedstawia poniżej swoją opinię. Propozycje OPZZ w niej zawarte zwiększają ochronę socjalną pracowników oraz wzmacniają działania przedsiębiorców, mające na celu ochronę miejsc pracy.

- 1) Ustawa nie dokonuje zmian w zakresie zwiększenia udziału budżetu państwa w udzielanym wsparciu. Niezmienną pozostaje zatem zasada, w ramach której koszty ratowania firm ponoszą pracownicy. W większym stopniu chroni się prawa i interesy pracodawców niż pracowników. W wielu przypadkach pracownik otrzyma wsparcie w wysokości jedynie 50% płacy minimalnej. Tym samym ustawa powinna zwiększać zakres partycypacji państwa w finansowaniu przestoju ekonomicznego i obniżeniu wymiaru czasu pracy, wprowadzając generalną zasadę, że pracownik otrzymuje 100% swojej dotychczasowej płacy.
- 2) Wsparcie państwa w zakresie dotowania wynagrodzeń powinno zostać powiązane z obowiązkiem utrzymania miejsc pracy przez przedsiębiorcę, w czasie otrzymywania wsparcia oraz po jego zakończeniu, przez okres równy

okresowi, przez który otrzymywał wsparcie. W związku z tym w art. 72 pkt 20 lit. d ustawy (dotyczącym zmienianego art. 15g ust. 17) należy wykreślić wyrazy „oraz art. 13 pkt 2 tej ustawy”, tak aby pracodawca, który otrzymał wsparcie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, nie mógł wypowiedzieć pracownikowi umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracownika przez okres równy okresowi otrzymywania wsparcia. Analogiczny obowiązek utrzymania zatrudnienia powinien dotyczyć przedsiębiorców, którzy otrzymają wsparcie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy, od Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

- 3) Negatywnie należy ocenić, że ustawodawca nie przyznał związkom zawodowym zatrudniającym pracowników prawa do skorzystania z przepisów zawartych w Tarczy Antykryzysowej. W szczególności związki zawodowe nie znalazły się wśród podmiotów uprawnionych do świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy finansowanych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Funduszu Pracy, jak również zwolnienia od podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli zajętych na prowadzenie działalności. Z prawa do tych świadczeń i zwolnienia podatkowego mogą skorzystać natomiast organizacje pożytku publicznego. Biorąc pod uwagę, że związki zawodowe, podobnie jak organizacje pozarządowe, prowadzą działalność społecznie użyteczną i realizują ważne cele społeczne, między innymi: świadczą pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, podejmują działania na rzecz osób niepełnosprawnych, prowadzą aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy etc., OPZZ proponuje poszerzyć zakres podmiotowy przepisów zawartych w:

- art. 72 pkt 20 ustawy w zakresie zmienianego art. 15g ust. 1,
 - art. 72 pkt 25 ustawy w zakresie dodawanego art. 15p ust. 2,
 - art. 72 pkt 26 ustawy w zakresie dodawanego art. 15q ust. 2,
 - art. 72 pkt 40 ustawy w zakresie zmienianego art. 15z ust. 4
- o związek zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 263 z późn. zm.).

OPZZ proponuje wprowadzenie analogicznego rozwiązania w art. 15l ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, który reguluje prawo wstrzymania opłat abonamentowych pobieranych od przedsiębiorców i organizacji pożytku publicznego.

- 4) OPZZ proponuje uzależnienie prawa do skorzystania przez mikroprzedsiębiorcę z umorzenia pożyczki ze środków Funduszu Pracy od obowiązku utrzymania przez okres 3 miesięcy od dnia jej udzielenia niezmienionego stanu zatrudnienia w stosunku do stanu zatrudnienia na dzień 29 lutego 2020 r. Zmieniany w art. 72 pkt 39 art. 15z ust. 7 znosi ten obowiązek. Uwzględniając, że celem projektowanej regulacji prawnej jest

ochrona miejsc pracy, należy stwierdzić, że nie ma żadnego uzasadnienia, aby przedsiębiorcy mogli ubiegać się o umorzenie pożyczki i równocześnie redukować zatrudnienie. W związku z powyższym proponuje się nadanie ust. 7 w art. 15zzzd następującego brzmienia.

„7. Pożyczka wraz z odsetkami na wniosek mikroprzedsiębiorcy podlega umorzeniu, pod warunkiem, że mikroprzedsiębiorca ten przez okres 3 miesięcy od dnia jej udzielenia nie zmniejszy stanu zatrudnienia w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy w stosunku do stanu zatrudnienia na dzień 29 lutego 2020 r. We wniosku o umorzenie mikroprzedsiębiorca oświadcza o niezmnieszeniu stanu zatrudnienia.”

Z podobnych powodów zauważamy, że przedsiębiorcy, którzy nie utrzymali zatrudnienia na utworzonym stanowisku pracy przed upływem okresu 36 miesięcy obliczonych od pierwszego miesiąca, w którym przedsiębiorca zatrudnił pracownika powinni zwrócić niespłaconą pożyczkę z Funduszu Pracy. Uwzględniając powyższe OPZZ proponuje uchylenie art. 15zzzf² w art. 72 pkt 41 w zakresie podmiotów zatrudniających pracowników.

5) W art. 72 pkt 53 ustawy dodaje się art. 15zzzy, w którym zawiesza się przeprowadzanie badań lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się o uzyskanie licencji maszynisty i uzyskanie świadectwa maszynisty. Takie przepisy spowodują całkowite wstrzymanie zatrudniania dla osób wchodzących do zawodu. Skoro intencją ustawodawcy było utrzymanie ważności badań a nie zawieszenie badań dla osób ubiegających się o licencję lub świadectwo, należy zrezygnować z powyższych zapisów.

6) OPZZ wnioskuje o skreślenie art. 15zzzzzo - art. 15zzzzzx w art. 72 pkt 53 ustawy, który przewiduje zmniejszenie zatrudnienia w administracji rządowej poprzez redukcję etatów oraz wprowadza działania, których skutkiem będzie wprowadzenie, na czas określony, mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników, niż wynikające z podstawy nawiązania stosunku pracy. OPZZ jednoznacznie sprzeciwia się arbitralnemu pogarszaniu warunków zatrudnienia w stosunku do osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, urzędach obsługujących członków Rady Ministrów, urzędach obsługujących organy administracji rządowej w województwie, a także w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów, ministra kierującego działem administracji rządowej lub wojewodę.

Warto zauważyć, że zaprojektowane przepisy przewidują zwolnienia na mniej korzystnych zasadach niż przewidują to przepisy ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników i w wielu miejscach ingerują w kwestie wynikające z Kodeksu pracy. Ustawodawca wyszedł prawdopodobnie z założenia, że w obecnej sytuacji głównym problemem administracji publicznej jest przerost zatrudnienia, z czym nie można się

zgodzić. Aktualnie największym wyzwaniem dla państwa jest zapewnienie należytego poziomu realizacji zadań administracji publicznej. Poziom ten mogą zapewnić zmotywowani i godnie wynagradzani pracownicy służby cywilnej, na których - notabene - państwo nakład coraz to nowe obowiązki i zadania wynikające ze stanowionego prawa.

Zatem redukcja etatów oraz pogorszenie warunków pracy pracowników osłabi zdolność służby cywilnej do realizacji kluczowych zadań państwa. Uważamy, że państwo jako istotny pracodawca - w obliczu pesymistycznych prognoz rządu w zakresie kształtowania się koniunktury gospodarczej i wzrostu stopy bezrobocia - powinno dać dobry przykład prywatnym przedsiębiorcom i skoncentrować się na ochronie miejsc pracy członków korpusu służby cywilnej oraz zapewnieniu im właściwych warunków pełnienia służby publicznej.

- 7) Treść art. 72 pkt 30 poszerza w art. 15x katalog podmiotów, które mogą stosować szczególne rozwiązania związane z możliwością zmiany systemu lub rozkładu czasu pracy pracowników oraz polecenia świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych, jak również wprowadza dla tych podmiotów dodatkowe uprawnienia. Obok już funkcjonujących uprawnień, są to:
- zobowiązanie pracownika do pozostawania poza normalnymi godzinami pracy w gotowości do wykonywania pracy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę,
 - polecenie pracownikowi realizowania prawa do odpoczynku w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę.

Mając na uwadze, iż ustawa znacząco rozszerza katalog pracodawców (dodano np. pracodawcę prowadzącego działalność w sektorze rolno-spożywczym związaną z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności), którzy będą mogli samodzielnie wprowadzać rozwiązania poważnie ograniczające prawa obywatelskie, jak i uprawnienia pracownicze wydaje się, że zaproponowane rozwiązania są nadmiernie restrykcyjne, a zastosowanie do pracowników powinny mieć stosowne przepisy Kodeksu pracy.

- 8) W art. 72 pkt 48 dodano nowy art. 15zzz¹, zgodnie z którym na czas zagrożenia epidemicznego lub czas epidemii będzie można pracownika samorządowego tymczasowo przenieść do wykonywania innej pracy w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w tej samej lub innej miejscowości - po spełnieniu kilku wymogów wskazanych w komentowanym przepisie. Okres wykonywania takiej pracy nie może być dłuższy niż do 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Przepis zakłada wyrażenie zgody przez pracownika, lecz znając praktykę może to być na pracowniku wymuszane. Tym samym OPZZ sygnalizuje możliwość nadużywania tej regulacji przez pracodawców.

- 9) OPZZ proponuje dodać przepisy w zakresie dodatkowego zasiłku opiekuńczego poprzez:

- a) rozszerzenie prawa do przyznania dodatkowego zasiłku opiekuńczego na rodziców dzieci w wieku do ukończenia 15 roku życia, zmuszonych do osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19,
- b) zwiększenie podstawy wymiaru zasiłku do 100% (obecnie jest 80%)
- 10) OPZZ proponuje, aby na czas stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19:
- a) wskazane w art. 264 Kodeksu pracy terminy wniesienia odwołania do sądu pracy przez pracownika uległy stosownemu wydłużeniu, lecz nie dłużej niż do upływu 30 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.
- Otrzymujemy coraz więcej sygnałów o tym, iż pracodawcy wykorzystując sytuację związaną z epidemią COVID – 19 masowo zwalniają pracowników, a w wielu zakładach pracy szykują się do przeprowadzenia zwolnień grupowych. Zagrożone są setki tysięcy miejsc pracy, również u tych pracodawców, u których zagrożenia związane z koronawirusem mają marginalny wpływ na sytuację ekonomiczną firmy.
- Nienaruszalnym uprawnieniem pracownika jest prawo weryfikacji decyzji pracodawcy w drodze postępowania sądowego. Realizacja tego prawa - w czasie obowiązywania wielu obostrzeń w codziennym życiu, znacznie utrudniających podejmowanie stosownych czynności w sferze osobistej, jak i zawodowej, a także narastania coraz poważniejszych problemów w funkcjonowaniu sądów - jest niezwykle utrudniona. Wydłużenie terminów na złożenie odwołania do sądu pracy jest zatem niezbędne, aby zapewnić pracownikowi możliwość skutecznej i prawidłowej realizacji niezwykle istotnego ustawowego uprawnienia.
- b) zmienić zasady dotyczące przyznawania zasiłku dla bezrobotnych osobom, które:
- w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem w powiatowym urzędzie pracy rozwiązały stosunek pracy lub stosunek służbowy za wypowiedzeniem albo na mocy porozumienia stron, chyba że porozumienie stron nastąpiło z powodu upadłości, likwidacji pracodawcy lub zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy albo rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego za wypowiedzeniem lub na mocy porozumienia stron nastąpiło z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub rozwiązały umowę o pracę w trybie art. 55 § 11 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy,

- w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy spowodowały rozwiązanie ze swej winy stosunku pracy lub stosunku służbowego bez wypowiedzenia.

Proponujemy, aby w powyższych sytuacjach zrezygnować z 90 i 180 - dniowych okresów karencji, wskazanych w art. 75 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 rok, poz. 1482).

W obliczu kryzysu wywołanego przez COVID - 19 coraz częściej słyszymy o nagannych praktykach pracodawców, którzy szukając oszczędności zmuszają pracowników do rozwiązywania umów o pracę za porozumieniem stron albo dokonują zwolnień w trybie dyscyplinarnym, z rażącym naruszeniem przepisów Kodeksu pracy. Pracownik pozbawiony w ten sposób środków utrzymania nie powinien być dodatkowo ukarany przymusową kilkumiesięczną przerwą w uzyskaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

- 11) OPZZ domaga się zwiększenia wysokości zasiłku dla bezrobotnych do poziomu rekomendowanego w Konwencji nr 168 Międzynarodowej Organizacji Pracy, czyli do poziomu co najmniej 50% ostatnio pobieranego wynagrodzenia – dla pracowników tracących pracę, jednak nie mniejszego niż wysokość jednorazowego świadczenia postojowego dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą lub wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, albo umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło, o jakich mowa w art. 15zq ust. 1.

Należy wziąć pod uwagę, że wsparciem dla pracowników, którzy zostaną zwolnieni, będzie jedynie zasiłek dla bezrobotnych, który jest zależny od stażu pracy i w najlepszym wypadku wynosi 880 zł. netto, a w najgorszym 483 zł. netto przez pierwsze trzy miesiące pobierania zasiłku, a w kolejnych miesiącach jest jeszcze niższy. Jednocześnie osoby wykonujące pracę na umowach cywilnoprawnych czy samozatrudnieni na mocy ustawy mogą otrzymać świadczenie postojowe w wysokości łącznej 6240 zł. Dodatkowo, utrzymano w mocy przyznaną Radzie Ministrów możliwość podjęcia decyzji o ewentualnych kolejnych wypłatach w drodze rozporządzenia. Takie różnicowanie zatrudnionych jest niesprawiedliwe, bowiem żaden bezrobotny nie dostanie 6240 zł przez pierwsze 3 miesiące bezrobocia, nawet ten z 40-letnim stażem pracy. Stąd wzrost zasiłku dla bezrobotnych w obecnej sytuacji epidemii jest społecznie uzasadniony.

- 12) OPZZ postuluje zwiększenie wysokości zasiłku chorobowego w wysokości 100% dla pracowników wszystkich grup zawodowych zatrudnionych w podmiotach leczniczych i Domach Pomocy Społecznej, mających styczność z osobami chorymi czy zarażonymi z powodu COVID-19 w związku

wykonywaniem obowiązków wynikających z ich zatrudnienia w podmiocie leczniczym lub DPS.

Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, podzieliły pod tym względem pracowników ochrony zdrowia, wskazując, że 100% podstawa wymiaru zasiłku przysługuje wyłącznie pracownikom wykonującym zawód medyczny (tzw. „biały personel”). Pozostali pracownicy tzw. niemedycyjni, którzy są także na pierwszej linii pomocy pacjentom – w przypadku zachorowania są objęci 80% zasiłkiem.

13) OPZZ proponuje uzupełnienie przepisów w zakresie testów na obecność wirusa COVID - 19 poprzez:

- wprowadzenie powszechności szybkich testów przesiewowych, w szczególności u pacjentów podejrzanych o zakażenie wirusem,
- obowiązkowe testowanie personelu podmiotów leczniczych, stacji sanitarno- epidemiologicznych, aptek ogólnodostępnych, punktów aptecznych, ratowników medycznych, pracowników placówek handlowych, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - w okresie od dnia ogłoszenia stanu epidemii do 60 dni od dnia odwołania tego stanu.

14) OPZZ postuluje przeznaczenie dodatkowych środków finansowych (20 mld zł) na wsparcie systemu opieki zdrowotnej w szczególności na zakup: testów, środków ochrony indywidualnej dla pracowników ochrony zdrowia i pomocy społecznej uczestniczących w udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej osobom chorym na COVID-19, wyposażenie stanowisk intensywnej terapii i 50% dodatków do wynagrodzeń dla wszystkich pracowników ochrony zdrowia.

15) OPZZ oczekuje także regulacji obowiązków alimentacyjnych w okresie epidemii (art. 14a ust 4). W związku z obowiązującym stanem epidemii przybywa rodziców, którzy tracą źródło dochodów i nie wywiązują się ze spoczywającego na nich obowiązku alimentacyjnego. Należy wdrożyć rozwiązanie, aby należne dzieciom świadczenia były wypłacane poprzez włączenie do katalogu spraw pilnych - spraw o alimenty, tak aby niezwłoczne rozpoznanie tych spraw przez sądy pozwoliło na zapewnienie dzieciom środków utrzymania.

16) OPZZ zwraca uwagę na potrzebę uzupełnienia przepisu odnośnie zwolnienia ZUS w 2020 r. z obowiązku wysyłania ubezpieczonym listownie informacji o stanie konta

Ustawa (art. 31zy⁴ ust.1) przewiduje w 2020 roku zwolnienie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z obowiązku wysyłania ubezpieczonym listownie informacji o stanie ich konta. Przepis stanowi, że ubezpieczonym, którzy w systemie teleinformatycznym ZUS utworzyli profil informacyjny, w roku 2020 zakres danych objętych informacją o stanie konta ma być udostępniany w systemie teleinformatycznym w formie elektronicznej. Informacja o stanie

konta, na żądanie ubezpieczonego ma być przesyłana listem. Rozwiązanie to ma przynieść 24 mln zł oszczędności.

W ocenie OPZZ należałoby uzupełnić przepis o zobligowanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do przeprowadzenia kampanii informacyjnej, za pośrednictwem środków masowego przekazu, w zakresie samodzielnego założenia konta, na Platformie Usług Elektronicznych ZUS-u, przez obywateli. Przypominamy, że nadal tylko niecałe 4 miliony Polaków posiadają konto PUE ZUS.

- 17) Wątpliwości budzi instrukcyjny charakter terminów określonych w art. 11 ustawy dla rozpatrzenia przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. wniosków o wsparcie. Na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy terminy te mogą być przedłużone przez ARP S.A. w przypadku, gdy liczba składanych wniosków oraz rozpatrywanych spraw to uzasadnia. Biorąc pod uwagę skalę problemów przedsiębiorców z utrzymaniem płynności finansowej, terminy na rozpatrzenie wniosków przez ARP S.A. powinny mieć charakter zawity.
- 18) OPZZ proponuje, aby wprowadzić przepisy, które umożliwią podatnikowi odliczenie w rocznym zeznaniu podatkowym składki opłaconej na rzecz związku zawodowego lub też ustanowienie innego rozwiązania pozwalającego osiągnąć podobny skutek. W okresie pandemii COVID-19 związki zawodowe aktywnie włączyły się w działania minimalizujące rozprzestrzenianie się COVID-19. Organizacje związkowe zintensyfikowały swoją działalność, włączając się w dialog społeczny i uczestnicząc w podejmowaniu kluczowych dla firm decyzji. W ramach swojej działalności związki zawodowe prowadzą działalność informacyjną i edukacyjną. Realizują ponadto pomoc materialną i finansową udzielaną rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej a także wsparcie osób, które tracą pracę i osób z niepełnosprawnościami. Uważamy, że organizacje związkowe prowadząc działalność społecznie użyteczną i realizując ważne cele społeczne powinny móc liczyć na pomoc państwa, dlatego rząd powinien objąć je działaniami ostonowymi w ramach tarczy antykryzysowej
- 19) W związku z dodawanym art. 97 ustawy, zgodnie z którym Poczta Polska S.A., po złożeniu wniosku w formie elektronicznej, otrzyma dane z rejestru PESEL, bądź też z innego spisu lub rejestru będącego w dyspozycji organu administracji publicznej, jeżeli dane te są potrzebne do realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. OPZZ wyraża sprzeciw wobec zamiaru narażenia zdrowia i życia pracowników Poczty Polskiej S.A. w związku z organizacją wyborów prezydenckich w 2020 r. i wnosi o uchylenie ww. przepisu.
- 20) Niezależnie od treści ustawy, Senat RP powinien wykorzystać prace nad przedmiotową ustawą do skorygowania niektórych rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i

zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w części dotyczącej Rady Dialogu Społecznego.

W tym celu OPZZ domaga się skreślenia art. 46 i art. 85, stanowiących o możliwości odwoływania członka Rady Dialogu Społecznego przez Prezesa Rady Ministrów. Dodatkowo OPZZ proponuje skreślenie art. 77-79 ww. wymienionej ustawy, które wkraczają w kompetencje Rady Dialogu Społecznego. Przepisy te ingerują w terminy prac Rady Dialogu Społecznego dotyczące wspólnego stanowiska strony pracodawców i strony związkowej w zakresie:

- Założeń projektu budżetu państwa (art. 19 ust. 2 ustawy o Rady Dialogu Społecznego);
- wysokości wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej (art. 7 ust. 6 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw);
- wysokości minimalnego wynagrodzenia (art. 2 ust. 6 ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę).

Zauważamy, że zmiana terminów w ww. sprawach jest wyłączną kompetencją Rady Dialogu Społecznego i odbywa się w porozumieniu, na wniosek strony rządowej. Przepisy art. 77-79 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. pozbawiają zatem Radę Dialogu Społecznego ważnej, ustawowej kompetencji.

Wprowadzenie zmian dotyczących prac Rady Dialogu Społecznego spowodowało, że w 2021 r. do negocjacji w Radzie Dialogu Społecznego nie będzie miał zastosowania art. 16 ustawy o RDS. W art. 77 ust. 1 ww. ustawy przewiduje się bowiem, że w roku 2020 nie sporządza się Wieloletniego Planu Finansowego Państwa. Tymczasem zgodnie z art. 16 ustawy o RDS, w terminie 10 dni od otrzymania Wieloletniego Planu Finansowego Państwa, strona związkowa i strona pracodawców przedstawiają wspólną opinię oraz wspólną propozycję w sprawie wzrostu w następnym roku wynagrodzeń oraz rent i emerytur, a następnie przystępują do negocjacji. Skoro Rada Dialogu Społecznego nie otrzyma w maju br. prognozy podstawowych wielkości makroekonomicznych, partnerzy społeczni nie będą mogli przedstawić, w oparciu o rządowe prognozy, swoich oczekiwań płacowych oraz w zakresie wzrostu rent i emerytur w 2021 r. Oznacza to, że rząd, do lipca br., przedstawi, w Założeniach projektu budżetu, swoją propozycję w zakresie wzrostu płac oraz rent i emerytur, bez uwzględniania i analizy oczekiwań stron dialogu społecznego, wyrażanych dotychczas na wcześniejszym etapie prac w RDS. W związku z tym proponuje się wprowadzić przepis, który zobowiąże stronę rządową do przedłożenia RDS, w lipcu br., informacji o kształtowaniu się podstawowych wskaźników makroekonomicznych, na podstawie której związki zawodowe i pracodawcy sformułują swoje oczekiwania dotyczące wzrostu płac oraz emerytur i rent.

Warto ponadto zwrócić uwagę, że ww. przepisy skracają partnerom społecznym terminy na przedstawienie wspólnego stanowiska w procesie prac nad budżetem państwa na 2021 r. W przypadku Założeń projektu budżetu państwa na rok 2021 termin na zajęcie stanowiska strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego określono na 10 dni od dnia otrzymania tego dokumentu (w ustawie o RDS termin ten wynosi 30 dni). W zakresie uzgodnienia wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej skrócono termin na zawarcie stanowiska do 10. dni, choć ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw wyznacza dwudziestodniowy termin negocjacji. Termin na zawarcie wspólnego stanowiska w sprawie minimalnego wynagrodzenia został z kolei skrócony do 10. dni, choć ustawa o minimalny wynagrodzeniu za pracę wyznacza trzydziestodniowy termin na poszukiwanie kompromisu.

Z poważaniem,

Przewodniczący OPZZ

Andrzej Radzikowski